

BANC DELS ALIMENTS BARCELONA

M E M Ò R I A 2 0 1 6

FUNDACIÓ
BANC DELS ALIMENTS

CARTA DEL PRESIDENT

Eduard Arruga i Valeri

President

Fundació Banc dels Aliments

2

Un any més, tots els que formem part d'aquesta entitat hem treballat per ajudar moltes famílies de la província de Barcelona que no poden fer front a un dels drets fonamentals i una de les necessitats bàsiques de l'ésser humà: aconseguir dignament una alimentació suficient, segura i saludable.

El 2016, hem recollit i distribuït gairebé 18 milions de quilos d'aliments, una quantitat molt notòria però insuficient, perquè només podem cobrir el 27 % de la dieta alimentària que necessitarien les 137.156 persones ateses mensualment pel Banc (com a mitjana anual) a través de les 329 entitats benèfiques que col·laboren amb nosaltres en aquesta tasca.

Voldria fer èmfasi en uns fets que han marcat aquest exercici. D'una banda, el descens de beneficiaris del Banc. El 2016 s'ha tancat amb un total de 127.642 persones ateses enfront de les 143.902 de finals de l'any anterior. De l'altra, ha augmentat el total de quilos d'aliments recollits i distribuïts al llarg de l'exercici, un 9,2% més que l'any anterior, i en conseqüència la cobertura d'aliments per persona ha estat de 131 kg, enfront dels 114 kg de 2015.

El 2017, el Banc compleix 30 anys d'activitat. Continuem amb el mateix entusiasme que va tenir un grup de persones mogudes per l'interès d'ajudar els altres. I així, continuem amb la tasca de recuperar aliments en òptimes condicions per al consum, i evitem, a més, el malbaratament dels aliments, un dels objectius fundacionals de la nostra entitat.

Agraeixo ben sincerament la col·laboració de les empreses alimentàries, de les cadenes i establiments de distribució i de les institucions públiques que ens procuren aliments confiant en la nostra gestió.

Una altra bona mostra d'això és la tasca que s'està realitzant a Mercabarna des de fa 15 anys, on els nostres voluntaris treballen recollint dels proveïdors les fruites i hortalisses excedentàries, que seguidament seleccionen per lliurar a les entitats benèfiques. Un treball laboriós i significatiu que ha aconseguit la recuperació de més d'1 milió de quilos durant l'any 2016.

A més, gràcies a les donacions efectuades per entitats privades, públiques o persones anònimes que aporten els seus donatius a través de la nostra pàgina web, hem destinat més d'1.054.000 euros a adquirir productes com llet, arròs o llegums i, com a novetat, hem adquirit i distribuït una mitjana de 4 ous al mes per beneficiari. Així mateix, hem augmentat la distribució de llet respecte de l'any anterior i hem arribat a una mitjana mensual de 2,94 litres per persona.

Un dels projectes importants que impulsem i en el qual seguim treballant és el de l'agrupació d'entitats, que millora l'emmagatzematge, la distribució d'aliments i, especialment, contribueix a la dignificació del sistema de repartiment i de les persones beneficiàries.

Des d'aquí, agraeixo a tot el nostre equip de voluntaris i col·laboradors el treball realitzat i els animo a seguir en el camí que ens hem marcat, perquè la societat ens necessita per pal·liar la manca d'aliments, i aconseguir unes cotes més elevades de quilos d'aliments recollits i distribuïts. Les persones són prioritàries per a tots nosaltres. I, com deia un dels fundadors del Banc, "per a les persones necessitades, el millor".

QUÈ ÉS EL BANC DELS ALIMENTS

La **Fundació Banc dels Aliments** és una entitat privada benèfica, independent, apolítica, aconfessional i sense ànim de lucre, que dedica els seus esforços a fer complir un dels drets humans més fonamentals: l'accés digne a una alimentació suficient, segura i saludable.

Basant-se sempre en el principi de la gratuïtat, els aliments es reben i es donen, de forma justa, sense existir cap tipus de contrapartida econòmica, a través d'entitats benèfiques que els fan arribar a les persones necessitades.

L'òrgan de govern de la Fundació és el Patronat, format pels membres següents:

President

Eduard Arruga i Valeri

Vicepresidenta

Roser Brutau i Basté

Secretari

Jeroni Roca i Xampeny
(no patró/voluntari)

Vocals

Josep M. Bonmatí i Pérez
Alfons Carner i Suñol
Lluís Carulla i Font
Ramon Guàrdia i Massó
Antoni Llorens i Tubau
Javier Riera-Marsà i Bonmatí

Director

Pere Pujadó i Viusà
(no patró/voluntari)

**Temps invertit pels voluntaris
el 2016**

122.552
hores de treball

Equivalent a
70
persones
a jornada
completa

Àrees de gestió del Banc i nombre de persones assignades a cadascuna

239 voluntaris

- Aprovisionament i Indústria alimentària: **8**
- Minves supermercats: **4**
- Recollida de recursos a empreses: **14**
- Campanyes solidàries: **9**
- Aliments Unió Europea: **5**
- Logística: **75**
- Distribució i atenció entitats: **24**
- Qualitat i seguretat alimentària: **6**
- Delegats comarcals: **21**
- Escoles: **10**
- Prevenció de riscos i voluntariat: **5**
- Comunicació: **11**
- Informàtica-manteniment equips: **6**
- Programes informàtics: **5**
- Obra i manteniment: **2**
- Direcció: **5**
- Administració i gestió econòmica: **9**
- Assessorament i estudis: **9**
- Suport administració i atenció telefònica: **7**
- Arxiu històric: **4**

12 contractats

DADES RELLEVANTS

17.914

tones
d'aliments
entrats i sortits

137.156

persones ateses
mensualment
(mitjana anual)

127.642

persones ateses
mensualment
(a 31 de desembre)

329

entitats
benèfiques

73.150 kg

entren i surten
del Banc
cada dia (capacitat
equivalent a
4 tràilers)

El BdA
cobreix el

27%

de la dieta
alimentària
de les persones
ateses

34%

dels beneficiaris
es concentren
en les agrupacions
d'entitats

S'han lliurat
mensualment

2,94

litres de llet
per persona

4

Nou programa
d'ous per distribuir

4

unitats al mes
per persona atesa

62%

dels aliments
entrats (sense UE)
procedents de
recuperació

5.585

tones
d'aliments frescos
(31% del total)

131 kg

de productes
per persona
atesa i any,
de mitjana

152.000 €

aportats a la Hisenda Pública en
suportar l'IVA en la seva totalitat

4,7 cèntims

per kg han representat les despeses
de gestió del Banc

1.054.765 €

emprats en la compra de:

1.330.284

kg/litres d'aliments

128.117 €

emprats en transformació de fruita en suc:

354.054

litres de suc

SUPORT A LES ENTITATS

MOLT MÉS QUE REPARTIR ALIMENTS

Suport i gestió

- Comunicació amb les entitats per aclarir dubtes i incidències, informar de nous programes i assessorar en la gestió, emmagatzematge i distribució d'aliments.
- Visites de seguiment a les entitats receptores (2 cops l'any) i suport en la implantació de protocols de derivació de cada municipi.
- Creació de la Plataforma de Comunicació del Banc amb les entitats i suport per aconseguir recursos diversos, programes informàtics específics, equipaments, etc.

Treball en xarxa

- Impuls de treball en xarxa en l'àmbit territorial, organitzant trobades anuals amb les entitats receptores i els Serveis Socials d'una mateixa zona.
- Promoció de diferents models de distribució (agrupacions, autoservei mitjançant sistema per punts, etc.).
- Transmissió de bones pràctiques entre entitats.

Suport logístic

- Cessió d'equipaments de fred (baguls congeladors, neveres, bosses i fundes isotèrmiques).

- Suport en transport de fred i en l'emmagatzematge dels aliments, implementant la distribució mensual dels aliments del programa de la UE.

Formació

- Confecció de dossiers, guies, consells, cartells i formació en temes relatius a la seguretat alimentària realitzada a les entitats.

Accions de proximitat

- Organització de trobades amb entitats ubicades en un mateix territori i, alhora, aprofitar per impulsar: els programes de microrecollides d'aliments (minves) per evitar el malbaratament i les campanyes de recollides directes com "La fam no fa vacances" o "Cap nen sense bigoti", etc., vinculant les entitats amb els comerços i els punts de recollida propers.

Equip de voluntaris

- 35 persones treballen per donar suport i fer pedagogia als aproximadament 4.500 voluntaris de les entitats receptores, assessorar-los i informar-los.

Valors

- Garantir una distribució digna, gratuïta, justa i equitativa.

ESQUEMA DE FUNCIONAMENT DEL BANC DELS ALIMENTS

Canals d'entrada d'aliments

Recuperació d'excedents alimentaris

8.533 tones

- Indústria alimentària
- Fruïta i verdura procedents de la retirada de mercat (SERMA)
- Mercabarna
- Excedents de supermercats (minves)
- Transformació de fruita en suc
- Altres canals d'entrada (fires, plataformes logístiques i de l'intercanvi amb altres bancs d'aliments)

75
voluntaris

Donacions

5.228 tones

- El Gran Recapte
- Campanyes (La fam no fa vacances i altres)
- Empreses
- Escoles
- Compra
- Altres canals d'entrada

Unió Europea

4.153 tones

- Programa d'entrada d'aliments procedents de la Unió Europea

Total

17.914 tones

Logística, emmagatzematge i transport

- Magatzem carrer Motors de Barcelona
- Mercabarna
- ZAL

Programes de sortida

- Producte sec
- Producte congelat o refrigerat
- Fruites i hortalisses (SERMA)
- Excedents de supermercats (minves)
- Fruita i verdura de Mercabarna
- Productes específics (llet per a lactants, aliments sense gluten, complements dietètics, etc.)
- Entrega immediata i lliuraments directes
- El Gran Recapte
- Unió Europea

Entitats

- **329** entitats
- **30** menjadors
- **41** residències
- **124** pisos d'acollida
- **45** esmorzar i berenar
- **281** lots d'aliments
- **17** autoserveis amb assignació prèvia de punts

*Les entitats poden tenir diverses activitats.

Persones beneficiàries

137.156*
beneficiaris mensuals
*Mitjana anual

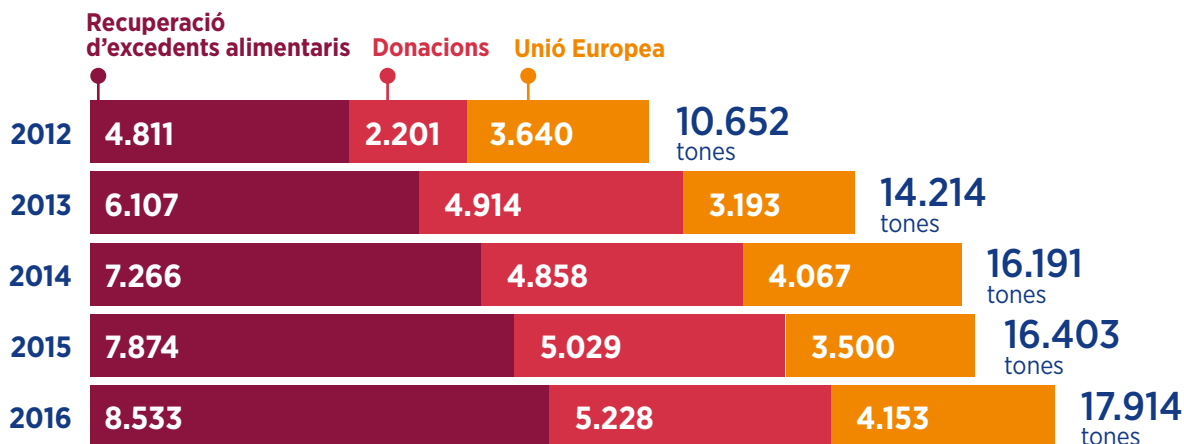
131.024 adults

6.132 lactants
(de 0 a 2 anys)

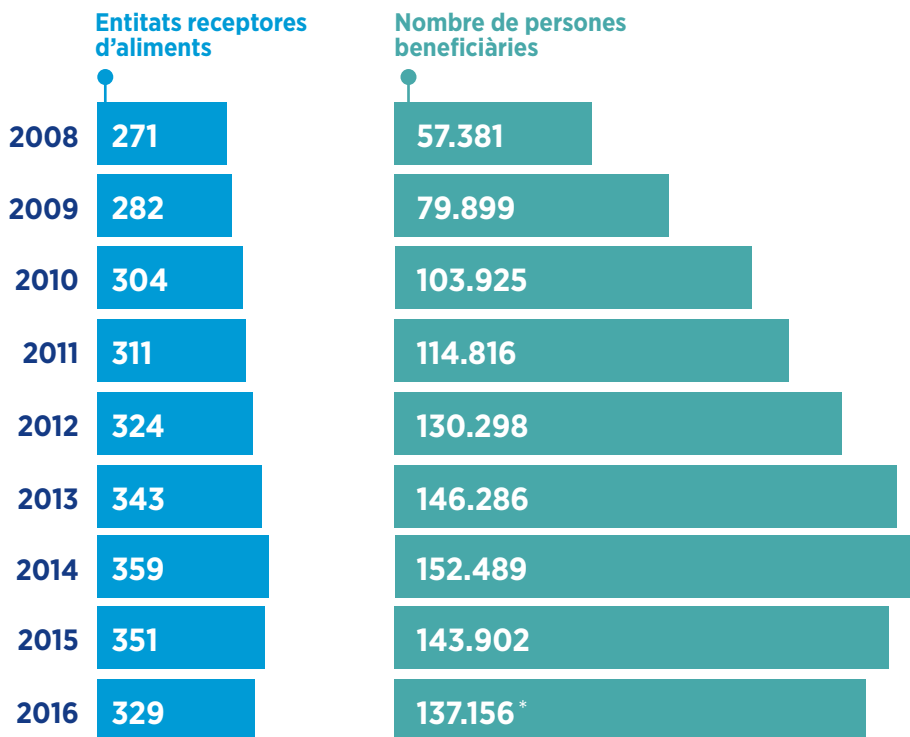
ENTRADA, EMMAGATZEMATGE I DISTRIBUCIÓ DELS ALIMENTS

Entrada d'aliments segons la seva procedència

8

Distribució d'aliments

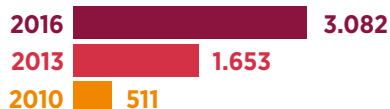
* Mitjana anual

PROCEDÈNCIA I EVOLUCIÓ COMPARATIVA DELS ALIMENTS RECOLLITS PEL BANC

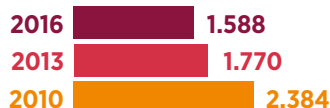
(EN TONES)

Recuperació

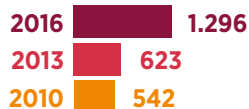
Fruita i verdura (SERMA)

Indústria alimentària

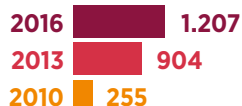
Mercabarna

Minves supermercats

Transformació fruita en suc

Altres canals

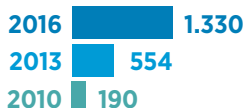

Donacions

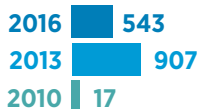
Gran Recapte

Compres

Altres campanyes

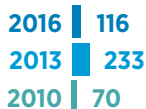
Empreses

Escoles

Altres canals

9

Suma total

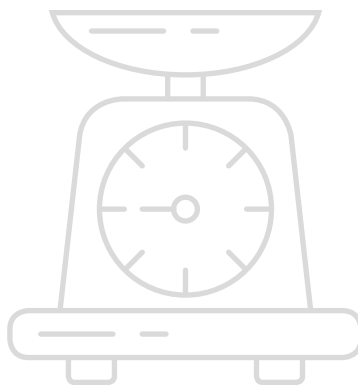

valor estimat
26.000.000
d'euros

NECESSITATS D'ALIMENTACIÓ

484

quilos | persona | any
per a una dieta de 2.000 kcal/dia

NECESSITATS ANUALS TOTALS D'ALIMENTS

10

Persones ateses
pel **Banc dels Aliments**
a la província de Barcelona

Persones ateses

137.156

Total d'aliments per atendre
al 100 % les necessitats
d'aquestes persones

66.000.000 kg

Total d'aliments que
reparteix el Banc

17.914.000 kg

Percentatge que cobreix el
Banc dels Aliments respecte
de la necessitat total

Necessitat total
d'aliments
**Necessitat coberta
pel Banc**

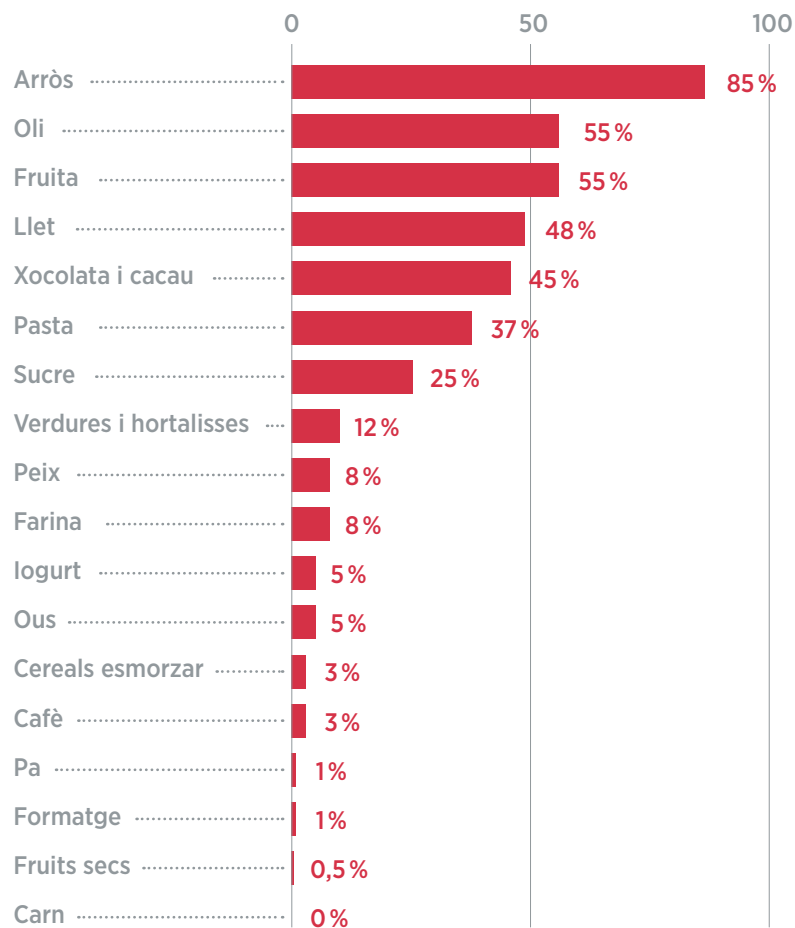
27 %

% DE COBERTURA DE LA DIETA NUTRITIVA NECESSÀRIA AMB LA DISTRIBUCIÓ D'ALIMENTS MÉS BÀSICS REALITZADA PEL BANC DELS ALIMENTS AL LLARG DE L'ANY 2016

Aliments coberts

Aliments no coberts

* En el càlcul del percentatge de cobertura de les necessitats d'aquests aliments s'inclouen els aliments de la UE distribuïts per la Creu Roja a les entitats receptores ateses pel Banc dels Aliments.

TIPOLOGIA DELS ALIMENTS GESTIONATS PEL BANC AL LLARG DE L'ANY 2016

(EN TONES)

Tipus aliments	Comprats pel Banc	Rebuts de la UE	Rebuts d'altres canals	Total	%
Fruita	0	0	3.697	3.697	20,6%
Llet	778	1.557	1.280	3.615	20,2%
Sucs	0	0	1.326	1.326	7,4%
Excedents supermercats (minves)	0	0	1.243	1.243	6,9%
Arròs	135	442	536	1.113	6,2%
Llegums	154	379	526	1.059	5,9%
Verdura	0	0	712	712	4,0%
Pasta	67	202	436	705	3,9%
Oli	0	277	322	599	3,3%
Galetes	0	274	186	460	2,6%
Tomàquet triturat i salsa	55	224	83	362	2,0%
logurts	0	0	306	306	1,7%
Conserves peix	57	207	37	301	1,7%
Conserves verdura	0	249	42	291	1,6%
Conserves fruita i mel	0	249	10	259	1,4%
Aliments infantils (llet, potets i cereals)	21	70	102	193	1,1%
Sopes i purés	0	24	164	188	1,0%
Liquats vegetals	0	0	183	183	1,0%
Pastissos, flams, torrons i gelats	0	0	166	166	0,9%
Xocolata	0	0	129	129	0,7%
Aliments variats	0	0	119	119	0,7%
Plats cuinats	0	0	117	117	0,7%
Begudes	0	0	110	110	0,6%
Sucre	0	0	89	89	0,5%
Patates fregides, crispetes	0	0	88	88	0,5%
Ous	63	0	0	63	0,4%
Farina	0	0	54	54	0,3%
Plats preparats congelats	0	0	45	45	0,2%
Conserves de carn	0	0	43	43	0,2%
Pizzes	0	0	37	37	0,2%
Cereals per a adults	0	0	35	35	0,2%
Condiments	0	0	25	25	0,1%
Carn	0	0	25	25	0,1%
Pa	0	0	19	19	0,1%
Sense gluten	0	0	11	11	0,1%
Complements dietètics	0	0	10	10	0,1%
Aliments variats	0	0	66	66	0,4%
Recollides directes	0	0	51	51	0,3%
Total	1.330	4.154	12.430	17.914	100 %

El Gran Recapte 2016

Per vuitè any consecutiu es va celebrar els dies **25 i 26 de novembre** de 2016 una nova edició d'El Gran Recapte d'Aliments. Un cop més la solidaritat de la ciutadania va permetre recollir 3.122.000 quilos a la província de Barcelona.

La participació de milers de voluntaris en la fase de recollida a mercats i supermercats va ser clau per posar en marxa la campanya i recollir a tot **Catalunya un total de 4.374.000 quilos d'aliments bàsics**.

Als aliments donats per la ciutadania, cal sumar-hi la contribució de les cadenes de distribució durant El Gran Recapte. D'una banda, fan una aportació extraordinària de producte, en funció de la quantitat recaptada als seus establiments. De l'altra, assumeixen tota la logística necessària per a l'entrega dels materials (capses i caixes palet) i el posterior trasllat dels aliments a les diferents seus dels bancs. Això implica la mobilització de 250 tràilers de gran tonatge o 3.500 furgonetes.

3.122
tones recollides

1.837
punts
de recollida

17.500 **6.215**
voluntaris a punts de recollida voluntaris a la fase de classificació

Materials

8.000
caixes palet
grans

4.000
caixes palet
petites

175.000
capses

Esdeveniments destacats l'any 2016

Alimentària

Recuperació dels excedents alimentaris generats a la Fira

"Cap nen sense bigoti"

Campanya de recollida de llet impulsada per l'Obra Social "la Caixa"

"La fam no fa vacances"

Campanya d'estiu de recollida d'aliments

R . TeleTaxi a l'Illa Fantasia

Recollida d'aliments en el marc de la celebració de l'aniversari de l'emissora

Tió Solidari

Impulsat per Catalunya Ràdio amb la col·laboració de Bonpreu-Esclat i Abacus

Seguretat alimentària

El Departament de Qualitat i Seguretat Alimentària del Banc assegura que els aliments que entren en els nostres magatzems són aptes per al consum. Es garanteixen les condicions de conservació d'acord amb la legislació vigent i s'assegura que tant les instal·lacions com els processos d'entrada i sortida d'aliments siguin els adequats i estiguin convenientment controlats i revisats.

En el Banc seguim treballant per millorar o implementar tots els punts de verificació i supervisió del sistema d'autocontrol, basat en el Sistema d'Anàlisi de Perills i Punts de Control Crític (APPCC), exigint, d'acord amb la normativa vigent, pel Departament de Salut de l'Agència de Salut Pública de Barcelona.

LOGÍSTICA

Carrer dels Motors

Totes les gestions que es realitzen al magatzem de la **seu central** les duu a terme un grup de **49 persones**, de les quals **7** són persones contractades.

2.535
metres
quadrats

1.300
caixes palet

Parc mòbil

5
furgonetes
(2 refrigerades)

2
camions
congelador/refrigerador
capacitat per a
14 i 7 palets,
respectivament.

Cambres de fred

118
metres
quadrats

354
metres
cúbics

90
caixes palet

3° / 5°

Cambres de congelació

85
metres
quadrats

231
metres
cúbics

77
caixes palet

-18° / -22°

14

Mercabarna

Aquest magatzem es gestiona amb la col·laboració d'un equip de **16 voluntaris** que cobreixen totes les franges horàries durant la setmana per recollir, seleccionar, classificar i emmagatzemar els aliments cedits pels majoristes.

420
metres
quadrats

44
caixes palet

1 cambra de
refrigeració
de 90 metres
cúbics

Nau a la ZAL

Nau ubicada a la Zona d'Activitat Logística de la Zona Franca per a l'emmagatzematge dels aliments de la UE.

1.200
metres
quadrats

900
caixes palet

INGRESSOS I DESPESES 2016

Ingressos

	2016	2015
Generalitat ICASS	100.000 €	100.000 €
Generalitat Benestar Social	56.100 €	56.100 €
Generalitat vulnerabilitat	200.000 €	200.000 €
Generalitat sucs	128.114 €	0 €
Agència de Residus	21.197 €	14.500 €
Herències	0 €	4.650 €
Ajuntament de Barcelona	150.000 €	150.000 €
Diputació de Barcelona	7.646 €	5.807 €
FEGA	223.083 €	99.669 €
Traspàs de reserva per a futurs amort.	87.278 €	69.548 €
Donacions d'empreses i particulars	1.184.269 €	1.057.529 €
Total ingressos	2.157.687 €	1.757.803 €

Despeses

	2016	2015
Personal	389.147 €	317.075 €
Lloguers	54.935 €	15.009 €
Transport	78.521 €	80.943 €
Material magatzem i oficina	64.009 €	90.074 €
Manteniment edifici, cambres i vehicles	116.577 €	157.138 €
Subministraments	62.786 €	61.981 €
Assegurances	18.349 €	16.343 €
Altres despeses	83.341 €	100.938 €
Total despeses de gestió	867.665 €	839.501 €
Amortitzacions	102.999 €	69.548 €
Compra d'aliments	1.182.882 €	841.266 €
Total despeses	2.153.546 €	1.750.315 €
Diferència a reserves	4.141 €	7.488 €

* Dades provisionals.

LA DATA DE **CONSUM PREFERENT**

NO ÉS EL MATEIX QUE LA DATA DE CADUCITAT

Exemples de productes de
durada curta

Consumir preferentment abans de...

Dia/Mes/Any

Exemples de productes de
durada mitjana

Consumir preferentment abans de...

Mes/Any

Exemples de productes de
durada llarga

Consumir preferentment abans de...

Any

QUÈ ÉS LA DATA DE CONSUM PREFERENT?

És la data fins a la qual
s'assegura que l'aliment
manté les seves propietats.

A partir d'aquesta data,
si el producte es conserva en
condicions adequades i el seu
aspecte, olor i sabor són bons,
es pot consumir.

Si un aliment depassa la data de **consum preferent**,
no el llencis. Valora si està en bones condicions.

ENCARA POT SER APTA PER AL CONSUM